

A második rész a karakterrendszerek plasztikus összefoglalását nyújtja. *A természettudományos alapú karakterrendszerek* (16—53. l.) című fejezet *Kretschmer* tanait (a leptoson, atletikus és piknikus típus), s a vele kapcsolatos kutatásokat, így *Ranschburg* vizsgálatait tárgyalja. *A Kísérleti típuslélektan* (57—70. l.) című fejezet *Kretschmer* tanának kiegészítését ismerteti. *A Jaensch Erich típusana* (71—87. l.) című fejezet a legalaposabban kidolgozott tipológia világos összefoglalása (az integrált és desintegrált alformájú sajátosságok, s ezekből a betűszimbólumokkal megjelölt alformák levezetése). Az *Egyéb orvosi-biológiai karakterrendszerek* (88—92. l.) című fejezet *Jung*, *Ewald* és *Pfahler* típusait közli. Az utóbbi az „alapfunkciók” (a figyelem, a perseveratio, az érzelmi beállítódás és a vitális energia) fogalmával vonta magára a pszichológusok figyelmét, és jelentékeny mértékben hozzájárult az öröklés elméleti alapvetéséhez. *Az experimentális típusdiagnosztika értéke és megbízhatósága* (93—100. l.) című fejezet így foglalja össze az idevonatkozó kísérletezés lehetőségét és jelentőségét: „a típus meghatározása biztosan elérhető, ezzel azonban semmiképp sem nyertünk tökéletes leírást az egyes megvizsgált ember jelleméről, hanem csak körülírt vázolatot az illetőnek általános lényegsajátosságáról.” *A Filozófiailag meg-alapozott karakterrendszerek* (101—117. l.) című fejezet a neves jellemkutató és grafológus, *Klages*, valamint a modern lélektan vezetőegyénisége, *Spranger* tipustanáról tájékoztat. Az előbbi a jellemet öt zónából építi fel; ezek: a anyag, a szerkezet, a módozat, a felépítettség és a magatartás. Az utóbbi a nálunk is jól ismert ideáltípusokat állapította meg. ezek: az elméleti, a gazdasági, az esztétikai, a szociális, a politikus vagy hatalmi és a vallásos ember típusát. *A természettudományi és bölcséleti jellemtan rendszerek közötti vonatkozások* (118—125. l.) című fejezet az ellentétes rendszerek összeegyeztetésén fáradozik, és *Nosztopi* erkölcsi jellemtanát ismerteti (a józan ember vagy nyárspolgár, a könnyen törekvő ember, a mély lélek, a gyakorlati ideálista).

A harmadik részbe a jellemtan lehetőségéről, irányító tényezőiről, a gyakorlati jelentőségéről szóló fejezetek sorolhatók: *A karakter felépítettség; Jellem és átöröklés; Karakter és nemiség; Jellem és környezet; Jellem és nevelés; Jellem és sors; Az egyéni világ* (126—177. l.).

A *Függelék* az öndiagnózisra szolgáló kérdőíveket tartalmazza (178—183. l.).

A filmszerű érdekességgel és drámaisággal pergő fejezetek valóságos csodákat lepleznek le, élesen bevilágítva az emberi cselekedetek, szenvedélyek és tragédiák hajtóerőibe és okaiba. A hézagpótló mű a gyakorlati emberismeret érdekfeszítő alapvetése.

Szántó Lőrinc.

Erdődi József: Épülő ország. (Finnország). Szeged, 1939. Kis, 160 old. Magyar Téka kiadása.

Erdődi nem azok számára írta a könyvet, akik Finnországot töviről-hegyire meg akarják ismerni. Nem is a szakemberek részére szánt munka ez, — szerző a magyar ifjúságnak ajánlja könyvét —, mégis úgy éreztük, hogy a kis könyv elolvasása után élményszerű vonásokkal gazdagodtak is.

mereteink Finnországról, a kedves testvérnép hazájáról. Ez annak köszönhető, hogy szerző nem annyira a szigorúan mért rendszeres megfigyelések, vagy körültekintő forráskeresés, tanulmányozás alapján dolgozott (bár az idevágó magyar, finn-, német-, francianyelvű irodalomból néhányat felsorol), mint inkább a személyes tapasztalatok, a közvetlen érintkezés valószínű benyomásokban gazdag élményeinek nyomán könnyű és a finn nép életének minden megnyilatkozására kiterjedő olvasmányt adott. Ezek szerint nem is várhatjuk, hogy egy ország, vagy tájismertetésben megkövetelt feljesség, következetesség, egységesítő összefoglalás, vagy a földrajzi szempontok rendszerező ereje és követelményei tekintetében elégtessen ki a mű olvasása. Írójának, — ki a finnugor nyelvészettel foglalkozik, — nem is volt ez a szándéka. De mindaz, amit a nép lelkével és esetleges földrajzi viszonyokkal kapcsolatos szokásokról, ünnepekről, továbbá a rövid nyár előszerű élvezéséről, az egészségről és a tisztaságról, — mely annyira jellemzője a finn népnek —, a fürdőzésről, étkezésről, a finnek becsületességéről, a nyelvről és az országot a mostoha körülmények között is szorgalmas munkásszeretettel fenntartó tevékenységről, a nemzeti termelés irányairól és nagyságáról, valamint néhány városról ír több statisztikai igazolással és néhány apró élménnyel átszőve, alkalmas arra, hogy a magunk és ifjúságunk vonzódását növelje a testvérnép iránt. A közölt 42 fénykép legtöbbször nagyon jellemző és szemléltetésre is használható.

Udvarhelyi Károly.

KÜLFÖLDI TANÍTÁSI MOZGALMAK.

(Külföldi folyóiratok nyomán.)

1. Románia tanügyi rendeleteiből. A román közoktatásügyi miniszter a folyó tanév elején, az iskolarendszer minden részét érintő fontos rendeleteket bocsátott ki.

Az *elemi iskolai törvény* 7-ik szakaszára hivatkozva elrendeli, hogy azokban a községekben, ahol jelentős számú magyar lakosság él és megvan az iskolaköteles gyermekek törvényes létszáma, magyar tannyelvű állami iskola, illetve állami magyar iskolatagozat állítható fel. Az iskolaköteles gyermekek szülei maguk állapítják meg, hogy melyik iskolába óhajtják járatni gyermekeiket, de tiszteletben kell tartani a vonatkozó törvény intézkedéseit, valamint a *tanuló etnikai eredetének megállapítására vonatkozó elveket*. Ez az utolsó mondat kissé gyanússá teszi ugyan az intézkedést, mégis nagy jelentőségű lehet a magyarságra nézve. 1920—21. tanévben 50.320 iskolaköteles román kat. gyermek közül 32.286 gyermek tanult a magyar hitfelekezeti iskolákban, tehát az összes iskolaköteles gyermekek 66%-a. A folyó tanévben 48.621 tanköteles román kat. gyermek közül csak 14.650 járt magyar iskolába és így a magyar gyermekek 76%-a a tanult román tannyelvű állami iskolákban. Ezeknek nagyobb része az új rendelkezés folytán talán magyar tanításhoz jut.

A rendelet a népiskola felső osztályainak kifejezetten gyakorlati irányt szab. A vidék szükséglete szerint a népiskola V., VI. és VII. osztályai mező-

